

Тимкован Владислава Ігорівна 

аспірантка факультету управління та бізнес-дизайну

Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

РОЛЬ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА У РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Одним із основних галузей економіки України є сільське господарство, що робить Україну однією з основних експортерів сільськогосподарської продукції у Європейському Союзі згідно зі звітом Європейської комісії 2021 року [1]. За останні 3 роки однією з головних тем досліджень науковців є аналіз впроваджених технологічних інновацій та їх вплив на діяльність, що насамперед обумовлено зростаючою популярністю діджиталізації у провідних аграрних країнах Європи. В свою чергу згідно з даними Державної служби статистики [2] впровадження інновацій у сільське господарство України відбувається досить повільно у порівнянні з іншими секторами національної економіки. Водночас у рейтингу найрозвинутіших аграрних країн 2015 року Україна зайняла 8 місце [3], що свідчить про потенціал у розвитку даного напрямку.

Сам термін «діджиталізація» серед вітчизняних науковців розглядається з різних сторін: і як важливий елемент розвитку національної економіки, і як спосіб введення екологічних інновацій в сільське господарство для зменшення негативного впливу на рослинництво та тваринництво, та як процес, який сприяє збільшенню прибутків сільськогосподарських підприємств. В свою чергу, існують різні види діджиталізації. Так, Горобець Н. М. у своїй науковій роботі [4] приділяє увагу технологіям діджиталізації агробізнесу, які класифікуються за рівнем витрат на їх використання та впливу на вартість сільськогосподарського виробництва. За класифікацією Горобець Н. В. до технологій з високим впливом на ланцюг вартості сільськогосподарського виробництва входять: інтернет речей, роботизація, штучний інтелект та великі дані; до технологій із середнім впливом входять: супутникова система глобальної навігації, Blockchain, віртуальна реальність, безпілотні літальні апарати, геоінформаційні сервіси тощо; та до технологій із низьким впливом на ланцюг вартості с/г виробництва входять: широкосмугові інтернет-мережі, платформи для електронного бізнесу, інформаційно-комунікаційні технології, аграрні мобільні додатки, агрофоруми та мобільні месенджери [4]. В свою чергу, Меметов А. [5] у своїй науковій праці систематизував основні цифрові технології, які використовуються аграрними підприємствами. Зокрема, аграрії при обробці земель та вирощуванні сільськогосподарських культур займаються візуалізацією динаміки аналізу ґрунтів, створенням карт врожайності культур, відстеженням динаміки розвитку культур та контролем стану полів тощо. Також до використовуваних цифрових технологій входять ІТ-рішення, пов'язані з логістичним просуванням аграрної продукції, які за думкою автора допомагають побудувати фінансовообґрунтовані маршрути для збору та доставки готової с/г продукції до складу або переробного виробництва [5]. На нашу думку, ще однією важливою складовою ефективної діджиталізації сільського господарства є моніторинг с/г техніки, який також зазначений автором як один з сучасних використовуваних цифрових технологій. Меметов А. [5] вважає, що моніторинг сільськогосподарської техніки «слід проводити задля оптимізації планування ремонтів, як поточних, так і капітальних, з метою запобігання передчасного зношення певних деталей або механізмів шляхом системи нотифікацій та ведення обліку».

Аналізуючи наукові праці, можна виділити основні причини повільного розвитку діджиталізації сільського господарства, до яких включають:

1. Неєфективна кадрова політика зі сторони держави;
2. Незацікавленість агровиробників у використанні інноваційних технологій;
3. Несформована державна програма по розвитку діджиталізації сільського господарства;
4. Обмежені фінансові можливості агровиробників для впровадження технологій.

На нашу думку, головним чинником вищенаведених факторів є насамперед неєфективна інноваційна політика держави, яка включає недостатній рівень фінансування сільськогосподарських підприємств, низький рівень інформаційної політики щодо переваг використання інноваційних технологій у сільському господарстві, недостатній рівень державного фінансування закладів освіти сільськогосподарського спрямування для збільшення потенційної кількості молодих спеціалістів.

Тому перш ніж сформувати план для покращення рівня діджиталізації сільського господарства, необхідно проаналізувати кожен сферу національної економіки, яка взаємопов'язана з діяльністю сільського господарства. Даний аналіз дослідить як внутрішню політику держави, так і зовнішню, що допоможе покращити економічну ситуацію в країні та зайняти лідируючі позиції серед головних експортерів сільськогосподарської продукції у світі.

Список використаних джерел:

1. Україна залишається в п'ятірці найбільших експортерів сільськогосподарської продукції до ЄС. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3286008-ukraina-zalisaetsa-v-patirci-najbilsih-eksporteriv-silskogospodarskoi-produkcii-do-es.html>.
2. Інноваційна діяльність підприємств. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>.
3. Україна на 8 місці у рейтингу найрозвинутіших аграрних країн. URL: <https://agropolit.com/news/172-ukrayina-na-8-mistsi-u-reytingu-nayrozvnutishih-agrarnih-krayin>.
4. Горобець Н. М. Напрямки діджиталізації аграрного виробництва: Economy, finance, law: current problems and development prospects: collective monograph. Anisiia Tomanek OSVČ. Prague Czech Republic. 2020. P. 5–15.
5. Меметов А. Практика діджиталізації підприємств вітчизняного агровиробництва. Економічний аналіз. 2022. 71-80.